

“BRONZEALITATS”

CASTELL BENEDORNIENS DE CASTELL D'ARO. PLATJA D'ARO, GIRONA 1988

Martí Rom. Joan Gart

“Jo és un altre” deia en Govert Miereveld al final de la pel·lícula d'André Delvaux “L'HOME DEL CRANI RASURAT”. El personatge, tot d'una, s'esdevé trasbalsat per la conjunció en un mateix espai temporal de la bellesa i la mort.

En el text de presentació que vaig fer, ara fa tres anys, pel catàleg de l'exposició (“SOMNIS IGNOTS”) D'EN Martí Rom a Tarragona, parlava que em sentia captivat per aquells “monstres fantàstics”, per aquell cap de brau “reial” i alhora terriblement desfigurat.

Posteriorment, me'n he adonat que m'atreien per l'harmonia aconseguida al enfrontar conceptes radicalment duals: realitat / irrealitat, bellesa / mort.

Més enllà dels abismes nocturns, son evidents en les seves darreres escultures, elements del cos humà (mans, braços, peus) estranyament aïllats, seccionats i separats de la resta d'aquest; estan morts però intrínsecament expressant vida (al final d'un braç una mà agafa una maleta). On potser es fa més palesa aquesta descomposició del cos humà és en els seus torsos. En totes elles, hi ha quelcom de desmembrament, de dissecció.

Govert Miereveld retroba per atzar a la seva estimada quan un antic amic el convida a presenciar una autòpsia: “es veu al home en el cadàver... hi podem descobrir una certa bellesa... un trauc, un cos trossejat, és una finestra oberta a unes matèries que tenen una vida pròpia. La mort no és més que un pas d'una forma de vida a un altre”. L'escultor (jo mateix quan escric, quan reelaboro fragments de realitat) té quelcom d'assassí de quotidianitats; parteix d'elles per anar més enllà, per perllongar-se en la seva pràctica artística: creant ficcions que s'insereixen en la realitat on vivim, i deixant espurnes de vida després de la mort.

Vida / mort/ bellesa. El propi procés creatiu, la realització artesanal de l'escultura de bronze, presenta en el seu sí aquests elements: el líquid rogent penetra pel motlle; on prèviament s'ha destruït el model de cera, per aconseguir novament la forma desitjada i perdurable. La vida del model de cera, on Martí Rom ha desenvolupat el procés creatiu, ha estat efímera, mortal.

M'agrada pensar que la pràctica artística duu un cert component de mentida que cerca la versemblança, la veritat més enllà de la veritat. I recordo les paraules d'aquell gran pintor que fou en Josep Torres Campanals: “Forjar del no res... L'art és l'expressió més meravellosa de la mentida... Atenció: mentir, inventar; no falsejar, enganyar... no dir una cosa per altre, sinó un altre cosa, nascuda del no res, de la imaginació...”

És l'art com a trencament immediat de la realitat. L'art com a negació d'aquesta. L'art com a ficció universal on tots hi podem participar; mitjançant el qual definir possibles “realitats”. I penso que aquella escultura (“PEU-GRITTE”), ALHORA PEU I SABATA, QUE PER UN CAMÍ CELESTE ENS DUU A Magritte.

El somni el podem entendre com una perllongació de vida més enllà d'aquesta mort quotidiana que és el dormir, com un viure quan no vivim creant ficcions. Martí Rom aglutinava les seves “monstruoses” escultures sota el títol de “SOMNIS IGNOTS”. Jo diria que “es veu al home en les seves escultures”; les sentim a prop perquè cadascú posseeix un somni inexplorat, ocult on hi habitem. El meu és aquest: l'estic abraçant apassionadament i quan em separo per contemplar la seva extraordinària bellesa, em desperto horroritzant dins d'un altre somni mirant un cadàver.

Finalment amb les primeres llums de l'aurora, una frase d'en Joan Perucho, m'aconsegueix neguitejar: “tothom té una realitat particular que, fins a cert punt, no existeix”.